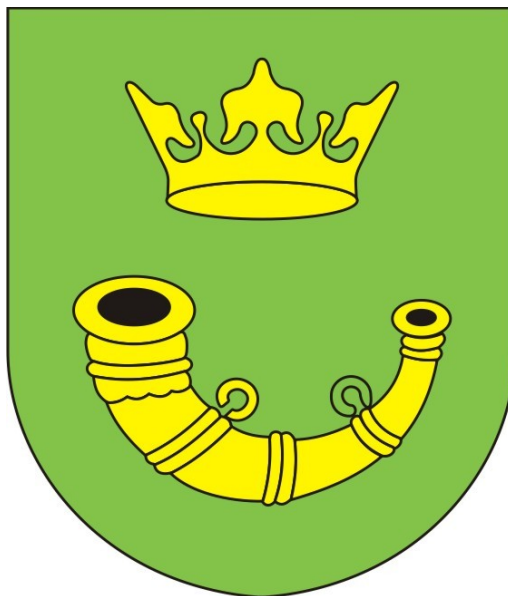

Załącznik do Uchwały Nr XCI/585/2023
Rady Gminy Pabianice
z dnia 28 grudnia 2023 r.

GMINNY
PROGRAM PRZECIWDZIAŁANIA PRZEMOCY DOMOWEJ
I OCHRONY OSÓB DOZNAJĄCYCH PRZEMOCY DOMOWEJ
NA LATA 2023-2028 DLA GMINY PABIANICE

I. WSTĘP

Na potrzeby niniejszego Programu, najbardziej odpowiednią definicją przemocy jest definicja zawarta w ustawie z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej (t.j. Dz. U. z 2021 r., poz. 1249, z 2023 r., poz. 289, 535, 1606) określająca przemoc jako „jednorazowe albo powtarzające się umyślne działanie lub zaniechanie, wykorzystujące przewagę fizyczną, psychiczną lub ekonomiczną, naruszające prawa lub dobra osobiste osoby doznającej przemocy domowej, w szczególności:

- a) narażające tę osobę na niebezpieczeństwo utraty życia, zdrowia lub mienia,
- b) naruszające jej godność, nietykalność cielesną lub wolności, w tym seksualną,
- c) powodujące szkody na jej zdrowiu fizycznym lub psychicznym, wywołujące u tej osoby cierpienie lub krzywdę,
- d) ograniczające lub pozbawiające tę osobę dostępu do środków finansowych lub możliwości podjęcia pracy lub uzyskania samodzielności finansowej,
- e) istotnie naruszające prywatność tej osoby lub wzbudzające u niej poczucie zagrożenia, poniżenia lub udręczenia, w tym podejmowane za pomocą środków komunikacji elektronicznej”.

Na przemoc domową można patrzeć z różnych punktów widzenia przyjmując perspektywę indywidualną, systemową lub społeczną:

- Perspektywa indywidualna, to spojrzenie przez pryzmat osoby doświadczającej przemocy lub przez pryzmat sprawcy.
- Perspektywa systemowa, to ukazanie możliwych form wsparcia dla osób uwikłanych w przemoc.
- Perspektywa społeczna, to odbiór społeczny zjawiska przemocy w rodzinie, postawy członków lokalnej społeczności wobec aktów przemocy oraz czynniki mogące sprzyjać przemocy lub ją usprawiedliwiać.

Cechą charakterystyczną zjawiska przemocy domowej jest tendencja do powtarzania się pewnych prawidłowości nazwanych cyklem przemocy. W cyklu przemocy obserwuje się następujące po sobie fazy:

Faza narastającego napięcia – jest to początek cyklu, charakteryzuje się on wzrostem napięcia i natężeniem sytuacji konfliktowych. Na tym etapie dochodzi do rozmaitych incydentów takich jak np. przejawy zazdrości, gniewu, kontrolowanie członków rodziny, używanie obraźliwych słów, poniżanie bliskiej osoby. Sprawca jest stale poirytowany i prowokuje kłótnie. Osoba, wobec której kierowana jest złość partnera stara się za wszelką cenę uspokoić sytuację zaspakajając żądania partnera i robiąc wszystko by poprawić mu nastrój. Często sama obarcza się winą za jego zachowanie i dąży do zadośćuczynienia i uszczęśliwienia sprawcy. Przyczyny narastającego napięcia mogą tkwić poza rodziną, czasem są to błahostki, drobne nieporozumienia, które spiętrzają napięcie. Sytuacja staje się nie do zniesienia i pojawia się agresja.

Faza ostrej przemocy – następuje wybuch gniewu i wyładowanie agresji na ofierze. Ta faza trwa stosunkowo krótko, ale może się zakończyć dramatycznie: pobiciem, uszkodzeniem ciała, a nawet śmiercią

zaatakowanej osoby. W trakcie ataku ofiara robi wszystko, żeby ochronić siebie i uspokoić partnera. Zabiegi te jednak rzadko przynoszą pożądany skutek. Wraz z ustaniem aktu przemocy ofiara znajduje się w stanie szoku, nie chce uwierzyć w to, co się stało. Pojawia się u niej przerażenie, bezradność, poczucie wstydu, ale także złość, która powoduje, że najczęściej w tej fazie trwania przemocy osoby, które jej doznały decydują się na wezwanie pomocy i złożenie skargi, a więc początkują interwencję w sytuacji przemocy w rodzinie. Jeśli osoba zagrożona przemocą nie zgłosi się do właściwych instytucji po pomoc, jest to ostatni moment by przerwać cykl przemocy, nim rozpocznie się ona na nowo.

Faza miodowego miesiąca – jest to faza skruchy ze strony sprawcy, okazywania żalu, miłości. Agresor usprawiedliwia swoje zachowanie, okazuje żal z powodu tego, co się stało i obiecuje, że to już się więcej nie powtórzy. Na nowo zdobywa zaufanie osoby, którą skrzywdził, staje się miły, uczynny. Ofiara wbrew zdrowemu rozsądkowi i wcześniejszym doświadczeniom wierzy sprawcy, w to, że się zmienił, bo z całych sił pragnie, żeby tak właśnie było. W tej fazie wycofuje się z wcześniej podjętych działań, rezygnuje z pomocy, wycofuje skargi. Stopniowo sprawca przestaje być miły, napięcie ponownie narasta i faza kończy się nawrotem przemocy. Wraz z upływem czasu faza miodowego miesiąca ulega skróceniu, a akty przemocy stają się coraz bardziej brutalne i niebezpieczne dla ofiary.

II. PODSTAWA PRAWNA

Niniejszy Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy Domowej i ochrony osób doznających przemocy domowej powstał w oparciu o literaturę podejmującą problem oraz zapisy ustaw i programów. Podstawą prawną działań związanych z przeciwdziałaniem przemocy domowej jest:

1. Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przemocy domowej (t.j. Dz. U. z 2021 r., poz. 1249, z 2023r. Poz.289,535, 1606);
2. Ustawa z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (t.j. Dz. U. z 2023 r., poz. 901, 1693);
3. Ustawa z dnia 6 czerwca 1997 r. Kodeks postępowania karnego (t.j. Dz. U. z 2022 r., poz. 1375, 1855, 2582, 2600 z 2023r., poz. 289, 535, 818,1606);
4. Ustawa z dnia 25 lutego 1964 r. Kodeks rodzinny i opiekuńczy (t.j. Dz. U. Z 2020r., poz.1359 z 2022r. poz. 2140 oraz z 2023r., poz. 1606, 1615);
5. Krajowy Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie na 2023 r. (Dz.U. z 2023r., poz. 1259);
6. Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 6 września 2023 r. w sprawie Procedury Niebieskie Karty oraz wzorów formularzy Niebieska Karta (Dz. U. z 2023r., poz. 1870);
7. Rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 29 sierpnia 2023 roku w sprawie wzoru zaświadczenia lekarskiego o przyczynach i rodzajach uszkodzeń ciała związanych z użyciem przemocy domowej (Dz. U. z 2023 poz. 1827).

III. LOKALNA DIAGNOZA PRZEMOCY DOMOWEJ

1. Skala problemu przemocy domowej w gminie Pabianice przemocy domowej

Gmina Pabianice liczy 8116 mieszkańców (stan na dzień 31.08.2023r., z czego 4145 stanowią kobiety, 3971 - mężczyźni. Dominującą grupą wiekową są mieszkańcy w wieku produkcyjnym, mężczyźni między 18 a 64 – 2540 osoby oraz kobiety między 18 a 59 rokiem życia – 2331.

Problematyka przemocy domowej dotyka również Gminę Pabianice. Dane Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Pabianicach, Komendy Powiatowej Policji w Hermanowie, oświaty oraz służby zdrowia obrazują zjawisko przemocy domowej na przestrzeni ostatnich trzech lat i przedstawiają się następująco:

Rok	2020	2021	2022
Liczba sporządzonych NK łącznie,	9	7	13
w tym przez:			
• Policja	5	4	7
• GOPS	4	1	4
• Oświata	0	2	2
• Służba zdrowia	0	0	0
Liczba prowadzonych kart w danym roku	11	13	17
Liczba pokrzywdzonych w tym:	9	15	25
kobiety	7	9	12
mężczyźni	1	1	1
dzieci	1	5	12
Liczba sprawców przemocy, w tym:	9	13	17
kobiety	1	1	2
mężczyźni	8	12	15
dzieci	0	0	0

Formy przemocy:	10	13	17
fizyczna	1	1	1
psychiczna	9	12	16

Z powyższych danych wynika, iż rośnie liczba uruchomianych NK. Głównymi sprawcami stosowania przemocy są mężczyźni, stosujący przemoc głównie psychiczną.

Wzrost wdrożonych procedur Niebieskiej Karty jest spowodowany rosnącą świadomością ofiar przemocy domowej w związku z prowadzonymi kampaniami w mediach i informacjami przekazywanymi przez członków Zespołu Interdyscyplinarnego.

Zespół Interdyscyplinarny jest istotnym elementem systemu przeciwdziałania przemocy domowej, który integruje działania wielu służb. Praca z rodziną z problemem przemocy realizowana jest przez spotkania grup diagnostyczno - pomocowych, których zadaniem jest planowanie działań, monitorowanie sytuacji oraz organizowanie pomocy rodzinie w której istnieje podejrzenie stosowania przemocy.

Choć zjawisko przemocy istnieje, widoczna jest niechęć ofiar przemocy do uruchamiania procedury „Niebieskiej Karty”. Pocieszający jest fakt, że pokrzywdzone osoby częściej zaczynają mówić o istniejącym problemie. Celem powyższej procedury jest rozpoznawanie przemocy i usprawnianie pomocy oferowanej przez przedstawicieli różnych służb w środowisku lokalnym oraz tworzenie warunków do systemowego i interdyscyplinarnego modelu pracy z rodziną.

2. Analiza SWOT

Mocne strony	Słabe strony
zaplecze instytucjonalne gotowość służb do współpracy istniejące przepisy prawa	<ol style="list-style-type: none"> 1. brak cyklicznych programów profilaktycznych (uniwersalnych) dla dzieci i młodzieży 2. akcyjność podejmowanych działań 3. brak mieszkań socjalnych 4. nieefektywna egzekucja prawa
Szanse	Zagrożenia
<ul style="list-style-type: none"> • lokalne organizacje pozarządowe, koła 	<ul style="list-style-type: none"> • silnie zakorzenione w środowisku

<p>gospodyń wiejskich które mogą posłużyć za narzędzie do zmiany negatywnych postaw społecznych w zakresie przemocy domowej</p> <ul style="list-style-type: none"> włączenie lokalnych polityków do promowania standardów antyprzemocowych 	<p>stereotypy na temat przemocy w rodzinie</p> <ul style="list-style-type: none"> powszechna rozpoznawalność wykluczająca anonimowość silny układ patriarchalny
---	---

Silnie zakorzenione stereotypy w lokalnej przestrzeni publicznej, zdominowanie przez mężczyzn pełniących ważne funkcje w społeczności lokalnej, rozpoznawalność w środowisku, wszystkie te zależności mające wpływ na zjawisko przemocy domowej, wymagają podjęcia intensywnych działań edukacyjnych wobec wszystkich grup wiekowych.

Działania nie powinny mieć charakteru akcyjnego, ale być stałym elementem polityki gminy w celu wykształcenia społeczeństwa wrażliwego na krzywdę, promującego aktywność społeczną w przeciwstawianiu się przemocy.

3. Zasoby gminy Pabianice działające w obszarze przeciwdziałania przemocy w rodzinie

- Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Pabianicach,
- szkoły na terenie gminy Pabianice
- Gminny Ośrodek Zdrowia w Pabianicach
- Komenda Powiatowa Policji,
- Zespół interdyscyplinarny w gminie Pabianice.

4. Zasoby kadrowe – pracownicy socjalni GOPS-u, pedagodzy lokalnych szkół, dzielnicowi z terenu gminy Pabianice, pielęgniarka środowiskowa Gminnego Ośrodka Zdrowia.

IV. CEL GŁÓWNY

Zwiększenie skuteczności działań związanych z przeciwdziałaniem przemocy domowej oraz zmniejszenie skali zjawiska przemocy domowej na terenie gminy Pabianice.

CELE SZCZEGÓŁOWE

I. Profilaktyka i edukacja społeczna w zakresie zjawiska przemocy domowej.

Zadanie 1

Diagnoza i analiza zjawiska przemocy domowej na terenie gminy Pabianice.

Działania:

1. Analiza Niebieskich Kart wpływających do Gminnego Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy Domowej.
2. Prowadzenie statystyk w zakresie zjawiska przemocy domowej przez wszystkie instytucje.

Realizatorzy:

- Gminny Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy Domowej
- Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Pabianicach
- Komenda Powiatowa Policji w Pabianicach
- Sąd Rejonowy w Pabianicach

Wskaźniki:

- liczba rodzin objętych procedurą Niebieskie Karty
- struktura rodzin objętych procedurą Niebieskie Karty
- liczba posiedzeń grup diagnostyczno- pomocowych
- dane statystyczne dotyczące zjawiska przemocy domowej
- coroczne sprawozdanie z realizacji Programu

Zadanie 2

Udział w kampaniach społecznych mających na celu zmianę świadomości społecznej w postrzeganiu problemu przemocy.

Działania:

1. Zakup i rozpropagowanie plakatów, ulotek, broszur opisujących mechanizmy przemocy oraz promujących metody wychowawcze bez udziału przemocy.

Realizatorzy:

- Gminny Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy Domowej
- Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Pabianicach

Wskaźniki:

- liczba zakupionych i rozpropagowanych plakatów, ulotek, broszur

Zadanie 3

Prowadzenie przez placówki oświatowe działań profilaktycznych z zakresu przeciwdziałania przemocy domowej oraz agresji rówieśniczej na terenie szkół.

Działania:

1. Zapoznanie rodziców z dostępnymi formami pomocy z zakresu przeciwdziałania przemocy domowej podczas spotkań.
2. Prowadzenie poradnictwa indywidualnego dla rodziców w zakresie wzmacniania kompetencji rodzicielskich, korygowanie postaw wychowawczych, promowanie metod wychowawczych bez użycia przemocy.

3. Prowadzenie zajęć dla uczniów w zakresie przeciwdziałania przemocy rówieśniczej.

Realizatorzy:

- placówki oświatowe z terenu Gminy Pabianice

Wskaźniki:

- liczba spotkań z rodzicami
- liczba rodziców objętych pomocą indywidualną
- liczba przeprowadzonych zajęć dla uczniów
- liczba uczniów uczestniczących w tych zajęciach

II. Zintensyfikowanie działań w zakresie ochrony i udzielania pomocy osobom doznającym przemocy domowej

Zadanie 1

Udzielanie profesjonalnej pomocy i wsparcia osobom dotkniętym przemocą domową.

Działania:

1. Poradnictwo socjalne, psychologiczne, pedagogiczne, medyczne, prawne.
2. Praca socjalna.
3. Wsparcie materialne.
4. Realizacja procedury Niebieskiej Karty.
5. Pomoc psychologiczna i terapeutyczna dla osób doświadczających przemocy domowej.
6. Zapewnienie bezpieczeństwa krzywdzonym dzieciom w trybie art. 12a Ustawy o przeciwdziałaniu przemocy domowej.
7. Zapewnienie bezpieczeństwa osobom doświadczającym przemocy domowej poprzez kierowanie do specjalistycznych ośrodków wsparcia.

Realizatorzy:

- Gminny Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy Domowej
- Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Pabianicach
- Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Pabianicach
- Komenda Powiatowa Policji w Pabianicach
- Zespoły Kuratorskiej Służby Sądowej
- placówki oświatowe
- placówki służby zdrowia

Wskaźniki:

- liczba osób objętych poradnictwem
- liczba udzielonych porad
- liczba osób objętych pomocą finansową
- liczba rodzin objętych pracą socjalną
- liczba osób korzystających z terapii

- liczba zakończonych procedur z powodu ustania przemocy
- liczba osób skierowanych do specjalistycznych ośrodków wsparcia
- liczba dzieci odebranych z rodziny w razie bezpośredniego zagrożenia życia lub zdrowia w związku z przemocą domową

Zadanie 2

Upowszechnianie informacji w zakresie możliwości i form uzyskania pomocy przez osoby doświadczające przemocy.

Działania:

1. Umieszczenie informatora dla osób doświadczających przemocy zawierającego praktyczne wskazów dotyczące możliwości uzyskania pomocy i wsparcia na stronie internetowej Urzędu Gminy Pabianice oraz Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Pabianicach.
2. Wysłanie informacji na temat możliwości uzyskania pomocy i wsparcia przez aplikację Gmina Pabianice.

Realizatorzy:

- Gminny Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy Domowej.
- Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Pabianicach
- Urząd Gminy Pabianice

Wskaźniki:

- liczba opracowanych / zaktualizowanych materiałów informacyjnych
- liczba wysłanych informacji przez aplikację

III. Zwiększenie skuteczności oddziaływań wobec osób stosujących przemoc domową

Zadanie 1

Oddziaływanie na osoby stosujące przemoc domową.

Działania:

1. Podejmowanie działań wobec osób podejrzanych o stosowanie przemocy domowej w ramach procedury Niebieskie Karty.
2. Informowanie o konsekwencjach stosowania przemocy, o możliwościach podjęcia leczenia lub terapii dla osób stosujących przemoc domową
4. Współpraca z Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Pabianicach w zakresie realizacji Programu Korekcyjno – Edukacyjnego dla Osób Stosujących Przemoc Domową
– kierowanie osób stosujących przemoc do udziału w programie.
5. Zgłaszanie osób podejrzanych o stosowanie przemocy domowej i nadużywających alkoholu do GKRPA.

Realizatorzy:

- Gminny Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy Domowej
- Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Pabianicach
- Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Pabianicach

- Komenda Powiatowa Policji w Pabianicach
- Zespoły Kuratorskiej Służby Sądowej
- Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych
- Placówki służby zdrowia

Wskaźniki:

- liczba osób skierowanych do udziału w Programie Korekcyjno-Edukacyjnym dla Osób Stosujących Przemoc Domową
- liczba osób, które ukończyły Program Korekcyjno-Edukacyjny dla Osób Stosujących Przemoc Domową
- liczba sporządzonych formularzy - Niebieska Karta Część D
- liczba zakończonych procedur z powodu ustania przemocy
- liczba wniosków o spowodowanie leczenia odwykowego skierowanych do Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych

Zadanie 2

Izolowanie osób stosujących przemoc domową od osób doświadczających przemocy.

Działania:

1. Zatrzymanie osób stosujących przemoc domową w związku z popełnieniem przestępstwa znęcania się nad osobami wspólnie zamieszkałymi.
2. Wydanie przez funkcjonariuszy Policji nakazu natychmiastowego opuszczenia wspólnie zajmowanego mieszkania i jego bezpośredniego otoczenia lub zakazu zbliżania się do mieszkania i jego bezpośredniego otoczenia wobec osoby stosującej przemoc domową.
3. Stosowanie przez prokuratora oraz występowanie do sądu o zastosowanie wobec osoby stosującej przemoc domową środków zapobiegawczych, takich jak: dozór Policji, zakaz kontaktowania się z osobą dotkniętą przemocą, zakaz zbliżania się do niej na ściśle określonej odległość, nakaz opuszczenia wspólnie zajmowanego lokalu, tymczasowe aresztowanie.

Realizatorzy:

- Komenda Powiatowa Policji w Pabianicach
- Sąd Rejonowy w Pabianicach

Wskaźniki:

- liczba zatrzymań sprawców przemocy domowej w związku z podejrzeniem popełnienia przestępstwa znęcania się
- liczba zastosowanych przez funkcjonariuszy Policji nakazów opuszczenia mieszkania oraz zakazów zbliżania się do osób pokrzywdzonych
- liczba zastosowanych przez prokuratora środków zapobiegawczych

IV. Profesjonalizacja działań w obszarze profilaktyki, interwencji i pomocy rodzinie z problemem przemocy

Zadanie 1

Podnoszenie kompetencji przedstawicieli służb podejmujących działania na rzecz osób uwikłanych w przemoc.

Działania:

1. Szkolenia resortowe.
2. Szkolenia interdyscyplinarne.

Realizatorzy:

- Gminny Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy Domowej
- Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Pabianicach
- Komenda Powiatowa Policji w Pabianicach

Wskaźniki:

- liczba szkoleń dotyczących przemocy domowej – dla służb danego resortu
- liczba szkoleń interdyscyplinarnych
- liczba osób biorących udział w szkoleniach

V. MONITOROWANIE I SPRAWOZDAWCZOŚĆ

Monitorowanie realizacji programu będzie odbywać się w oparciu o sprawozdawczość podmiotów zaangażowanych w jego realizację.

Sprawozdania z realizacji programu podmioty składają do dnia 31 stycznia każdego roku do Gminnego Zespołu Interdyscyplinarnego.

Gminny Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy Domowej w Gminie Pabianice corocznie w terminie do dnia 31 marca przedkłada Radzie Gminy Pabianice sprawozdanie z realizacji Programu.

Koordynatorem Programu jest Przewodniczący Zespołu Interdyscyplinarnego.

VI. FINANSOWANIE PROGRAMU

Źródłem finansowania zadań zawartych w Gminnym Programie Przeciwdziałania Przemocy Domowej na lata 2023-2027 będą środki finansowe z budżetu Gminy Pabianice, dotacje celowe oraz środki finansowe pozyskiwane z innych źródeł, w wysokości 3000 zł w każdym roku funkcjonowania Programu.